

Immers wij *mogen*, ongetwijfeld, deze verklaringen afgeven. Maar wat heeft men aan zulke antwoorden, als men weet, dat wij bij een andere inkleeding beslist zouden hebben geantwoord: in het belang van den geneeskundigen stand *willen* wij dat zulke verklaringen *niet* worden afgegeven.

Ook de laatste 4 vragen zijn onjuist gesteld, maar Lorthheidshalve zal ik daar het zwijgen toe doen. De vragenlijst deugt niet; de waarde van de beantwoording der hoofdvragen is nihil. Daarom richt ik beleefdelijk tot het hoofdbestuur het verzoek de lijst in te trekken en de zaak opnieuw ter hand te willen nemen.

Rotterdam, 4 November 1911.

Dr. J. P. VAN DER BRUGH.

II.

Met betrekking tot het schrijven van het hoofdbestuur over het referendum ten opzichte van verklaringen bij ziekte en ongevallen en de vragenlijst daarbij gevoegd acht ik het noodig het volgende op te merken.

De zinsnede, die aangeeft, dat de vragenlijst is opgemaakt in overleg met den voorzitter en een der leden der commissie kan den verkeerden indruk geven, dat de vragenlijst is opgemaakt in overleg met de commissie. Niets is minder waar en zeker is het, dat een deel der commissie zich met de redactie van deze vragenlijst niet kan vereenigen, omdat zij aanleiding zal geven tot misverstand, tot onzuivere stemming.

Mocht door de vragenlijst de meerderheid beslissen, dat bij ziekte (stel zelfs bij ongeval) geen der vragen beantwoord zal worden, waarbij geneeskundig inzicht of geneeskundige kennis te pas komt, dan zal het toch zeer wel mogelijk zijn, dat degenen, die meenden sommige van die vragen wel te mogen en moeten beantwoorden, het ongerijmde zouden inzien van het standpunt, dat een geneesheer alleen zal afgeven een leeken-verklaring over het *tijdstip*, waarop iemand in behandeling is gekomen of daaruit is ontslagen; een verklaring, die *alleen* kan dienen om zijn patiënt al of niet tot leugenaar te stempelen; een verklaring, die *gevaar* oplevert, omdat menigeen eruit kan lezen, dat patiënt ziek is of ongeschikt tot arbeiden (wat natuurlijk volstrekt niet zoo behoeft te zijn) en de patiënt van deze verklaring dus een onrechtmatig gebruik zal *kunnen* maken. Een zeer voorname vraag ontbreekt dus!

Verder hadden m. i. de vragen niet moeten luiden: „meent *gij* te mogen beantwoorden”, doch liever anders en tweeledig:

I. Meent *gij*, dat beantwoord *mag* worden?

II. Acht *gij* het *wenschelijk*, dat beantwoord zal worden?

Tenslotte: in het begeleidend schrijven tot de vragen wordt er op gewezen, dat de motie van de afdeling West-Friesland, waarbij de algemeene vergadering zich refereert aan de uitspraak der buitengewone algemeene vergadering te Utrecht, „dat de behandelende geneesheer geen ziekenbriefjes afgeeft om daardoor de arbeidsongeschiktheid te verklaren” met groote meerderheid werd aangenomen. Laat het *mij* nu vergund zijn er op te wijzen, dat deze stemming, onder de grootste verwarring gehouden (ik las in een verslag: de vergadering leek wel dronken!), iets anders beteekende dan dat de algemeene vergadering te Deventer accoord ging met den uitslag der stemming te

Utrecht, toen met 71—51 stemmen de motie 's-Gravenhage werd aangenomen, waarbij te voren door den voorzitter was gezegd, „dat de stemming niet de beteekenis zou hebben van eenig besluit”. Dat zij iets anders moet beteekenen blijkt wel hieruit, dat *zeer vele* afdeelingen in Deventer omgekeerd als in Utrecht stemden; West-Friesland zelve stemde in Utrecht *tegen* de motie 's-Gravenhage!

Haarlem, 7 November 1911.

N. J. M. FAÇEE SCHAFFER.

EEN GEHEIMMIDDEL.

Geachte Redacteur!

Sta mij een kleine plaatsruimte af om te antwoorden op het artikel onder „Beroepsbelangen” in uw laatste nummer door dr. PINKHOF.

Laat ik dan beginnen met u te zeggen, dat ik veel waars in zijn betoog vind, doch het op enkele punten niet met hem eens ben. Ik geef toe, dat het een geheimmiddel is; maar gesteld, dat het middel een derivaat was van acoïne en ik gaf als een der bestanddeelen op diparazänisylmonophenetyl guanidine chloorhydraat, of dat het in hoofdzaak bestond uit een radioactieve suspensie van acetylparaamidosalol, dan was het voor een enkelen doorkneeden chemicus-medicus geen geheimmiddel, maar voor het gros zeker even geheimzinnig nog als het granuline. Salvarsaan en tuberculine noemt gij geen geheimmiddel, omdat de samenstelling en herkomst voor niemand verborgen wordt gehouden.

Volkomen juist, maar voor de vervaardigers een geluk, dat $\frac{9}{10}$ niets begrijpt van de samenstelling en de andere $\frac{1}{10}$ het toch niet kan namaken; bij granuline zou dat vermoedelijk wel het geval zijn. Bovendien, ik beweer, dat ieder tuberculine zelfs voor den vervaardiger zelf een geheimmiddel is. Ik heb steeds aan de mogelijkheid gedacht, dat mijn middel in andere handen minder succes zou geven; daarom stond ik het ter beproeving af aan collega SCHUT; daarom staat het nog ter beschikking van hen, die er mede willen proeven nemen.

Wat tenslotte betreft het loon, dat mij wordt toegedacht als het middel deugdelijk blijkt te zijn en na mijn dood de samenstelling niet bekend zou worden, hierop zou ik willen antwoorden, dat het mijn plan niet is het middel steeds geheim te houden, maar „charité bien ordonnée commence par soi-même” en „ik heb geen lust mij uit te kleeden voor ik naar bed ga”.

Ik ben bereid, als de berichten over granuline even gunstig blijven als tot nu toe, een groote hoeveelheid steeds bereikbaar te stellen voor minvermogens tegen den mij kostenden prijs.

Ik weet, dat het middel onschadelijk is, en begrijp niet, waarom ernstige collega's het niet zouden voorschrijven, nu het granuline heet, terwijl dezelfde toch ook stovaine en orthoform aan hun patiënten geven, evengoed als sanatoegen, somatose en haematogeen.

U dankend voor de plaatsruimte,

hoogachtend,

Apeldoorn, 6 November 1911.

J. H. VAN GRAFHORST, arts.